

РЕШЕНИЕ

Номер 229   23.09.2020 г.   Град Смолян

В ИМЕТО НА НАРОДА

Окръжен съд – Смолян   Втори въззивен граждански състав

На 21.08.2020 година в публично заседание в следния състав:

Председател: Росица Н. Кокудева
Членове: Петранка Р. Прахова
Зоя С. Шопова

Секретар: Софка М. Димитрова

като разгледа докладваното от Зоя С. Шопова Въззивно гражданско дело № 20205400500313 по описа за 2020 година

С решение № 172/21.11.2019 г. по гр.дело № 122/2019 г., допълнено с решение № 50/17.03.2020 г., Златоградският районен съд осъжда ОУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“-с. Средец, да заплати на А. З. Д., обезщетение по чл. 222, ал.1 от КТ в размер на 432,52 лева, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 29.08.2017 г. до окончателното изплащане; отхвърля предявеният иск по чл.222, ал.1 КТ за разликата над 432,52 лева до 1 729 лева; осъжда ОУ „Васил Левски“-с. Средец да заплати на А. Д. обезщетение по чл. 224, ал.1 от КТ в размер на 28,83 лева, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 28.05.2019 г. до окончателното изплащане; отхвърля предявеният иск по чл.224, ал.1 КТ за разликата над 28,83 лева до 1 152,67 лева; осъжда ОУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“-с. Средец да заплати на А.Д. направените разноски, съобразно уважените искиове, в размер на 60 лв. и отхвърля претенцията за същите разноски за разликата над 60 лева до 400 лева; осъжда ОУ „Васил Левски“-с. Средец, да заплати на РС-Златоград 150 лв. разноски за експертиза и 18,45 лева държавна такса; осъжда А. Д. да заплати на ОУ „Васил Левски“-с. Средец направените разноски, съобразно отхвърлените искиове, в размер на 430 лв., като отхвърля претенцията на ОУ „Васил Левски“-с. Средец за заплащане на разноски от ищеца за разликата от 430 лева до 500 лева; ОТХВЪРЛЯ направеното възражение от ОУ „Васил

Левски“ – с.Средец за прихващане на претендираните от ищеца А. З. Д. суми с получени такива от него, на отпаднало правно основание, начислени по Заповед № 1275/08.09.2015 г. на Директор на ОУ „Васил Левски“ с. Средец, направено в протокол от съдебно заседание на 25.09.2019 г.

Срещу решенията са постъпили допустими въззивни жалби както от ищеца А.Д., така и от ответното училище.

С въззивна жалба вх.№ 2639/12.12.2019 г. А. З. Д., чрез своя пълномощник адв.Здравко Дуганов, обжалва решението в частите, с които е отхвърлен искът му по чл.222 КТ за разликата над 432,52 до 864,50 лв., както и искът му по чл.224, ал.1 КТ за разликата над 28,83 лв. до 626,76 лв. Също така, обжалва решението в частите, с които е определено началото на периода на законната лихва, като счита, че началната дата следва да е тази, която е описана в исковата молба. А. Д. се оплаква, че ЗлРС не е релевирал съображения относно влязло в сила решение № 1/2018 г.по гр.дело № 293/2017 г. на ЗлРС и приетата основна и допълнителна експертиза на вещото лице. Дурев моли и да му бъдат присъдени разноските за двете инстанции.

Въззиваемият по тази жалба ОУ „Васил Левски“-с.Средец я оспорва с отговор по чл.263, ал.1 ГПК и предлага решението в отхвърлителните части, които се атакуват от ищеца, да бъде потвърдено.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – с.Средец, общ.Неделино с жалба вх.№ 2730/27.12.2019 г. обжалва основното решение в частите, с които то е осъдено да заплати на А. Д.: обезщетение по чл. 222,ал.1 от КТ в размер на 432,52 лева, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 29.08.2017 г. до окончателното и плащане; обезщетение по чл. 224, ал.1 от КТ в размер на 28,83 лева, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 28.05.2019 г. до окончателното и плащане; направените разноски съобразно уважените искове в размер на 60 лева; както и да заплати на Районен съд-Златоград 150 лева разноски за експертиза и 18,45 лева държавна такса. Училището моли за отмяна на решението в тези части, отхвърляне исковете по тях на А. Д. и присъждане на разноските за двете инстанции.

С допустима въззивна жалба ВХ.№ 942/29.05.2020 г. ОУ „Васил Левски“ обжалва и допълнителното решение № 50/17.03.2020 г., като настоява да се отмени и да се уважи направеното възражение за прихващане, в резултат на което да се отхвърли исковата претенция в пълния и размер.

Срещу жалбите на училището не са подадени отговори по чл.263, ал.1 ГПК от А. Д..

В съдебно заседание А. Д. се явява лично и с пълномощника си адв.Здравко Дуганов, поддържа своята жалба и оспорва жалбите на училището.

За Основно училище „Васил Левски“-с.Средец на съдебното заседание се явява пълномощникът адв.Елена Радева, която съответно поддържа жалбите на училището и моли да се отхвърли жалбата на Д..

Съдът установява следното:

Ищецът претендира от ответното училище плащане на обезщетение по чл.222, ал.1 КТ /уволнение при намаляване обема на работата-за времето, през което е останал без работа, но за не повече от 1 месец/ в размер на 1 729 лв.; както и по чл.224, ал.1 КТ в размер на 1 152,67 лв./ с допуснатите от съда увеличения в с.з. от 25.09.2019 г./ за неизползван платен годишен отпуск при уволнението му от 2017 г.

Това уволнение е по заповед № 1601/13.07.2017 г., с която е прекратено трудовото правоотношение на ищеца Д. с ответното училище на осн.чл.328, ал.1, т.3 КТ-поради намаляване обема на работа. Исковете по чл.344, ал.1, т.1, т.2 и т.3 КТ против това уволнение са отхвърлени с влязло в сила решение 1/02.01.2018 г. по гр.дело № 293/2017 г. на РС-Златоград.

Със същата заповед е разпоредено да се плати на ищеца обезщетение в размер на 700,56 лв. по чл.224, ал.1 КТ – за неизползван платен годишен отпуск за 28 работни дни.

Вещото лице по изслушаната ССЧЕ установява, че през м.декември 2017 г. – с пл.нареждане от 21.12.2017 г. по сметка на ищеца са преведени 525,91 лв. обезщетение по чл.224, ал.1 КТ. Сумата, която Д. е

следвало да получи за такова обезщетение, възлиза на 554,74 лв., както става ясно от експертизата. Т.е., ищецът е получил с 28,83 лв. по-малко /554,74 лв. – преведените 525,91 лв./.

На ищеца не е начислявано и заплащано обезщетение по чл.222, ал.1 КТ при уволнението му поради намаляване обема на работата по заповедта от 2017 г. Вещото лице установява, че размерът му за 1 месец възлиза на 432,54 лв.

При предходното уволнение г. на ищеца Д. през 2015 г. е издадена заповед № 1275/08.09.2015 г., с която е разпоредено и и на същия са начислени обезщетения по чл.220, ал.1 КТ /2 брутни заплати за неспазено предизвестие/ – 1 412 лв.; по чл.222, ал.1 КТ – 706,20 лв. /1 бр.заплата за оставане без работа/ и по чл.224, ал.1 КТ – 975,23 лв. за 29 работни дни неползван отпуск. Сборът на трите обезщетения е 3 093,97 лв. След приспадане на 243,38 лв. ДФЛ от тях, тъй като за облагаеми, остават за плащане 2 850,45 лв. Същия месец септември 2015 г. на Дурев се изплаща част от обложения сбор на тези обезщетения, а именно: 1 751,38 лв.,

Същото уволнение е признато за незаконно от съда и е отменено с решение № 15/21.01.2016 г. по гр.дело № 307/21015 г. на РС-Златоград, влязло в сила на 23.02.2016 г. Със същото решение училището е осъдено да плати на Д. и обезщетение по чл.225, ал.1 КТ за оставането му без работа за 4 месеца, като е прието, че ответното ОУ не е въвело по надлежния ред в процеса възражение за прихващане на обезщетението по чл.225, ал.1 КТ с обезщетенията по посочената заповед от 08.09.2015 г.

Обезщетението по чл.224, ал.1 КТ по заповедта от 2015 г. в размер на 975,27 лв. не подлежи на прихващане, тъй като има основание за получаването му от ищеца, въпреки, че уволнението от 2015 г. е отменено. Това е така, защото „обезщетението за неизползван платен годишен отпуск [чл. 224, ал. 1 КТ](#) безусловно се дължи към датата на уволнението и не е в зависимост от законосъобразното му извършване. При евентуално завръщане на работа работникът или служителят вече не може да се претендира реалното ползване на отпуска. Отношенията между страните са уредени в съответствие с правата им към един предходен момент, т. е. въпросът за отпадането на правото не стои.“ - Решение № 623 от 24.06.2002 г. на ВКС по

гр. д. № 933/2001 г., III г. о.

В същия смисъл е и решение № 271/17.10.2012 г. по

гр.дело № 409/2011 г. на ВКС, III г.о., според което: „ По естеството си то /обезщетението по чл.224, ал.1 КТ/ е сурогат на неползвания от уволненото лице платен годишен отпуск за периода преди уволнението, но заплащането му не е обусловено от неговата правомерност. С решението по конститутивните искове по чл. 344, ал. 1, т. 1 и т. 2 КТ трудовото правоотношение се възстановява във вида, в който е съществувало преди уволнението, но само за в бъдеще, каквото е действието на конститутивните съдебни решения. При успешното провеждане на иска по чл. 344 , ал. 1, т. 2 КТ, възстановяването на трудовоправната връзка е обусловено от явяване на уволнения служител в срока по чл. 345, ал. 1 КТ да заеме длъжността, на която е възстановен, и, ако той не стори това, трудовото правоотношение се прекратява на основание чл. 325, ал. 1, т. 2 КТ. Със заплащане на обезщетението по чл. 224, ал. 1 КТ правото на служителя реално да ползва отпуска, за който му е изплатено, се погасява, поради което и при евентуалното му завръщане на работа, той не може да го ползва. Затова с отмяната на уволнението като незаконно, изплатената на това основание сума не подлежи на връщане, а от там липсва активно по компенсацията вземане на работодателя, годно да бъде прихванато...”

В това решение, а и в редица други, напр.Решение № 623/24.06.2002 г. на ВКС по гр. д. № 933/2001 г., III г. о., се приема, че възражението за прихващане може да се уважи безусловно само между обезщетение при незаконно уволнение (чл.225, ал.1 и ал.2 КТ) и обезщетение при уволнение поради неспазено предизвестие /чл.220, ал.1 КТ/ и обезщетение за оставане без работа поради уволнение на някое основанията, посочени в чл.222, ал.1 КТ. „Компенсирането е допустимо, тъй като двете вземания обезщетяват една и съща по естеството си вреда на уволнение - оставане на уволнения без работа.“ Също така, „Безусловно подлежат на връщане, респ. на прихващане, само обезщетенията при уволнение за неспазено предизвестие ([чл. 220, ал. 1 КТ](#)) и поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щета, намаляване обема на работа и спиране на работата за повече от 15 работни дни ([чл. 222, ал. 1 КТ](#)).

Това е така, защото те са в зависимост от наличието на законно уволнение, при това във втората хипотеза - осъществено на посочените основания и ако работникът или служителът е останал без работа за срок от един месец. Обезщетението по чл. 222, ал. 1 КТ не може да се кумулира с обезщетението за незаконно уволнение още на едно основание - защото "покриват" една и съща обезвреда - оставането без работа след уволнението.“

Както се спомена, поради това, че от работодателя при предходното оспорване на уволнението не е направено възражение за прихващане и обезщетението по чл.225, ал.1 КТ е присъдено за 4-те месеца/ от уволнението до датата на последното заседание/ с решението по гр.дело № 307/2015 г. на ЗЛРС. Т.е., Д. е получил за една и съща вреда – оставането му без работа по предходното уволнение, два пъти обезщетение – както по чл.225, ал.1 КТ, така и едновременно тези по заповедта от 2015 г. по чл.220, ал.1 и по чл.222, ал.1.

С признаването на предходното уволнение за незаконно е отпаднало впоследствие основанието за получаване на тези две обезщетения по заповедта от 2015 г. – по чл.220, ал.1 и чл.222, ал.1 КТ. ВКС последователно приема в практиката си, че „При последващо отпадане на основанието за получаване на обезщетение по трудово правоотношение работникът или служителът не се освобождава от задължение за връщане. Добросъвестността по смисъла на [чл. 271, ал. 1 КТ](#) се преценява към момента на получаването на сумата, респ. в хипотезата на начална липса на основание...Последващото отпадане на основанието няма отношение към добросъвестността по смисъла на чл. 271, ал. 1 КТ, защото не може да се отнесе към момента на получаването на сумата.“ – Решение № 623 от 24.06.2002 г. на ВКС по гр. д. № 933/2001 г., III г. о. В същия смисъл е и Решение № 791 от 17.01.2011 г. на ВКС по гр. д. № 271/2010 г., III г. о., Изложеното означава, че се прави преценка за добросъвестност на работника от гледище на чл.271, ал.1 КТ само ако изначално е липсвало основание за получаване на възнаграждение/обезщетение. Такава не се прави и чл.271, ал.1 КТ не се прилага, ако основанието за получаване е отпаднало впоследствие, както е в настоящия случай, с признаване на предходното уволнение за незаконно.

Ще следва да се извърши т.нар.съдебното прихващане. То настъпва с влизане в сила на постановеното решение, с което се установява съществуването на насрещните вземания и тяхната изискуемост, така че занапред им се придава качеството на ликвидност. Възражението за прихващане по своята същност представлява едно процесуално действие за защита срещу иска. Без значение за допустимостта му е дали компенсационното правоотношение е настъпило преди или след предявяването на иска, тъй като ефектът на прихващането ще се прояви след установяване с влязло в сила решение на съществуването на насрещните вземания и на тяхната изискуемост - [чл. 298, ал. 4 ГПК](#). Правните последици на възражението за съдебно прихващане са аналогични на насрещния иск, тъй като и при двата процесуални способа се формира сила на пресъдено нещо по заявеното с тях спорно право. Тук прихващането е допустимо, тъй като има наличие на два дълга, две насрещни задължения, идентичност на субектите, однородност и заместимост на насрещните задължения и същевременно липсват ограниченията по чл.105 ЗЗД.

В настоящия случай, макар да са налице две различни уволнения и по сегашното дело от ищеца да не се претендира обезщетение по чл.225, ал.1 КТ, а по чл.222, ал.1 КТ и по чл.224, ал.1 КТ, е допустимо да се прихващат дължимите по тях суми, тъй като се установява, че обезщетенията по чл.220, ал.1 КТ и по чл.222, ал.1 КТ по заповедта от 2015 г. не се дължат на ищеца заради отмяна на онова уволнение. Независимо от това, по онази заповед вече са платени в

полза на ищеца 1 751,28 лв. Въз основа на данните от ССЧЕ, на дължимия данък, който е удържан общо за трите в размер на 243,38 лв., при изчисляване от съда, поотделно, спрямо всяко едно от вземанията по заповедта, се вижда, че с платената сума от 1 751,38 лв. по сметка на ищеца е погасено вземането му за обезщетение по чл.224, ал.1 КТ, което е било дължимо, както се изложи по-горе, в размер на 898,51 лв., след приспадане на ДДФЛ от 76,73 лв. От платената сума от 1 751,28 лв. се изважда дължимата и платена на ищеца сума по чл.224, ал.1 КТ в размер на 898,51 лв., при което остава сума от 852,87 лв., вече постъпила по сметка на ищеца, но основанието за чието плащане е отпаднало с отмяна на уволнението. Т.е., тя е недължимо платена на ищеца.

По сегашните претенции на А.Д.се дължат съответно 432,52 лв. обезщетение по чл.222, ал.1 КТ и 28,83 лв. остатък от обезщетението по чл.224, ал.1 КТ. Сборът им е 461,32 лв. Тази сума следва да се прихване от вече платената му сума от 852,87 лв., при което вземанията му по сегашните претенции се погасяват поради прихващане. Вижда се, че така дори остават 391,52 лв., платени на Д. при отпаднало основание.

Изложеното сочи, че исковете на А. Д. се явяват изцяло неоснователни поради погасяването им с настоящото съдебно прихващане. Затова решението следва да се отмени в осъдителните части и в тези, съдържащи произнасяне по разноските, и да се потвърди в отхвърлителните. Ще следва да се отмени и допълнителното решение, отхвърлящо възражението на училището за прихващане.

На осн.чл.78, ал.3 ГПК във вр. с чл.359 КТ А. Д. следва да бъде осъден да плати на училището направените от последното разноси в размер на 600 лв. за двете инстанции.

По изложените съображения Смолянският окръжен съд

РЕШИ:

Р Е Ш И :

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 172/21.11.2019 г. по гр.дело № 122/2019 г. на Златоградския районен съд в частите, с които са отхвърлени исковете на А. Д. против Основно училище „Васил Левски“-с.Средец, общ.Неделино: по чл.222, ал.1 КТ за разликата над 432,52 лв. до 1 729 лв.; по чл.224, ал.1 КТ за разликата над 28,83 лв. до 1 152,67 лв.

ОТМЕНЯ изцяло Допълнително решение с № 50/17.03.2020 г. по гр.дело № 122/2019 г. на Златоградския районен съд.

ОТМЕНЯ и основното Решение № 172/21.11.2019 г.

по гр.дело № 122/2019 г. на Златоградския районен съд в частите, с които е осъдено ОУ „Васил Левски“-с.Средец да заплати на А. Д. обезщетение от 432,52 лв. по чл.222, ал.1 КТ и обезщетение от 28,83 лв. по чл.224, ал.1 КТ; както и в частите, с които съдът се е произнесъл по разноските; и вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователни /поради погасяването им след съдебно прихващане със сумите, платени през м.септември 2015 г. на А. Д. за обезщетения по чл.220, ал.1 КТ и чл.222, ал.1 КТ по заповед № 1275/08.09.2015 г./ исковете на А. З. Д., ЕГН 6205156060, за осъждане на Основно училище „Васил Левски“ –с.Средец, общ.Неделино, да му заплати 432,52 лв. обезщетение по чл.222, ал.1 КТ и 28,83 лв. обезщетение по чл.224, ал.1 КТ.

ОСЪЖДА А. З. Д., ЕГН 6205156060, да заплати на Основно училище „Васил Левски“ –с.Средец, общ.Неделино направените от последното разноски пред двете инстанции в размер на 600 лв.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____